

MỘT CÁCH TIẾP CẬN ĐỐI VỚI TƯ TƯỞNG, QUAN ĐIỂM VÀ CÁC NỘI DUNG SỬA ĐỔI LUẬT THANH NIÊN NĂM 2005

TS. TRẦN ANH TUẤN (*)

Tóm tắt: Thanh niên là mùa xuân của dân tộc, là tương lai của đất nước. Cho nên các quốc gia đều có các chính sách để thanh niên phát triển, tu dưỡng, rèn luyện và học tập, cống hiến và lập thân, lập nghiệp. Ngược lại, với sức trẻ, nhiệt huyết và ước mơ của mình, thanh niên cũng có trách nhiệm với bản thân, với gia đình và Tổ quốc. Tháng 01/1955, tại Trường Đại học nhân dân Việt Nam, Bác Hồ đã nói: "Nhiệm vụ của thanh niên không phải là hỏi nước nhà đã cho mình những gì, mà phải tự hỏi mình đã làm gì cho nước nhà". Tổng thống Mỹ John F.Kennedy cũng đã nói với thanh niên Mỹ vào ngày 20/01/1961: "Đừng hỏi Tổ quốc có thể làm gì cho bạn, hãy hỏi bạn có thể làm gì cho Tổ quốc". Có thể tiếp cận từ góc độ này để xác định tư tưởng, quan điểm và nội dung cần sửa đổi Luật Thanh niên năm 2005.

Từ khóa: Cách tiếp cận; Luật Thanh niên; sửa đổi; tư tưởng, quan điểm.

Abstract: Youth is the spring of the nation and future generation of the country. Thus, each nation needs to adopt specific policies for youth generation to develop, foster, train, learn, devote, and grow on their career paths. On the other hand, with their youthful spirit, energy, passion, and dream, the youth also have responsibilities to themselves, to their families, and to the Country. In January 1955, at the People's University of Vietnam, Uncle Ho said: "The youth's duty is not about asking what the country has done for themselves, but about asking themselves what they have done for the country". U.S. President John F. Kennedy once spoke to American youth on January 20, 1961: "Ask not what your country can do for you – ask what you can do for your country." We will approach the matter from this perspective to determine the ideology, perspectives, and necessary revisions to the Law on Youth 2005.

Keywords: Approach; Law on Youth; revisions; ideology, perspectives.

Ngày nhận bài: 18/5/2020 Ngày biên tập: 19/5/2020 Ngày duyệt đăng: 25/5/2020

1. Tư tưởng và quan điểm sửa đổi Luật Thanh niên

Được ban hành từ năm 2005, sau gần 15 năm thực hiện, Luật Thanh niên đã tạo tiền đề cho việc ban hành các chính sách phát triển của thanh niên. Trong quá trình thực hiện, công tác quản lý nhà nước về thanh niên được Chính phủ giao cho Bộ Nội vụ. Nhiệm vụ quản lý nhà nước về thanh niên và công tác thanh niên cũng được bổ sung cho Sở Nội vụ và Phòng Nội vụ ở các địa phương. Từ đó trách nhiệm của Nhà nước và chính quyền địa phương đối với thanh niên đã được xác định rõ ràng và cụ thể. Nhiều chính sách về thanh niên đã được ban hành trên các lĩnh vực: học tập, rèn luyện, lập thân, lập nghiệp,

dạy nghề, việc làm, vui chơi, giải trí, sinh hoạt văn hóa tinh thần,... Quan hệ hợp tác quốc tế về thanh niên được tăng cường, mở rộng. Nhận thức của thanh niên cơ bản đã xác định được vị trí, vai trò, trách nhiệm của mình đối với gia đình, xã hội và Tổ quốc, tích cực tham gia vào các hoạt động vì công đồng, xã hội.

Bên cạnh các kết quả đã đạt được, hiện nay Luật Thanh niên còn nhiều bất cập, chưa phù hợp với bối cảnh xây dựng Nhà nước pháp quyền XHCN, kinh tế thị trường định hướng XHCN, cách mạng công nghiệp 4.0, cải cách hành chính với xây dựng chính phủ điện tử, chính quyền điện tử, phong trào khởi nghiệp, hội nhập quốc tế sâu rộng, ... Trong Luật vẫn chứa nhiều quy định chung chung, nặng về "hồ khẩu hiệu", "hình thức"; nhiều quy định chưa tạo điều kiện mạnh mẽ cho thanh niên phát

(*) Thứ trưởng Bộ Nội vụ

triển; chưa có các chế tài để bảo đảm thực hiện Luật; quyền và nghĩa vụ của thanh niên chưa cụ thể, rõ ràng... Trách nhiệm của nhà nước, gia đình, nhà trường, xã hội mới chỉ dừng ở việc kêu gọi, khuyến khích thực hiện.

Vì vậy, để đáp ứng yêu cầu phát triển thanh niên trong giai đoạn hiện nay và nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về thanh niên, việc sửa đổi toàn diện Luật Thanh niên năm 2005 là rất cần thiết.

Từ nhận thức coi thanh niên là rường cột của nước nhà, là mùa xuân của dân tộc, chủ nhân tương lai của đất nước, là lực lượng xung kích trong xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và hội nhập quốc tế cho nên sửa đổi Luật Thanh niên năm 2005 lần này không chỉ dừng ở các chính sách của Nhà nước; trách nhiệm của Nhà nước, gia đình, nhà trường và xã hội đối với thanh niên mà còn phải quy định rõ trách nhiệm của thanh niên đối với sự tu dưỡng, rèn luyện và học tập, lập thân, lập nghiệp, đối với gia đình, xã hội và Tổ quốc. Bên cạnh đó, cần luật hóa vị trí và vai trò của tổ chức Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh (là tổ chức nòng cốt) và các tổ chức thanh niên khác trong sự nghiệp phát triển thanh niên. Với tư tưởng này, sửa đổi Luật Thanh niên lần này có thể xác định các quan điểm như sau:

1. Tiếp tục thể chế hóa các chủ trương của Đảng về thanh niên cũng như thực hiện các quy định của Đảng và Nhà nước về xây dựng pháp luật.

2. Phù hợp với Hiến pháp năm 2013 và bảo đảm tính thống nhất, đồng bộ của hệ thống các văn bản pháp luật hiện hành.

3. Kế thừa các quy định của Luật Thanh niên năm 2005 còn phù hợp với điều kiện hiện nay. Sửa đổi, bổ sung các quy định khác cho phù hợp với bối cảnh, đặc điểm, yêu cầu và xu hướng phát triển thanh niên hiện nay.

4. Bảo đảm phù hợp với hoạt động của thanh niên trong thời kỳ hội nhập và toàn cầu hóa. Tham khảo thêm kinh nghiệm cũng như xu hướng trong xây dựng các chính sách về thanh niên của thế giới.

2. Một số chỉ đạo của Đảng và Nhà nước liên quan đến sửa đổi Luật Thanh niên năm 2005

Trong điều kiện ở Việt Nam, pháp luật được xây dựng và ban hành chính là thể chế

hóa các chủ trương của Đảng và phải bảo đảm tuân thủ các nguyên tắc, chỉ đạo của Đảng và Nhà nước về xây dựng pháp luật. Vì vậy, sửa đổi Luật Thanh niên năm 2005 cần bám sát và tuân thủ các văn bản sau của Đảng:

- Nghị quyết số 25-NQ/TW ngày 25/7/2008 Hội nghị Trung ương lần thứ 7 khóa X về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đã xác định: "Thanh niên là lực lượng xã hội to lớn, một trong những nhân tố quan trọng quyết định tương lai, vận mệnh dân tộc; là lực lượng chủ yếu trên nhiều lĩnh vực, đảm nhiệm những công việc đòi hỏi hy sinh, gian khổ, sức khỏe và sáng tạo. Thanh niên là độ tuổi sung sức nhất về thể chất và phát triển trí tuệ, luôn năng động, sáng tạo, muốn tự khẳng định mình. Song do còn trẻ, thiếu kinh nghiệm nên thanh niên cần được giúp đỡ, chăm lo của các thế hệ đi trước và toàn xã hội"; "công tác thanh niên là vấn đề sống còn của dân tộc". Đặc biệt là Nghị quyết đã nhấn mạnh cần nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về thanh niên và công tác thanh niên. Trong đó, đã xác định cần sửa đổi, bổ sung Luật Thanh niên phù hợp với tình hình mới.

- Kết luận số 80-KL/TW ngày 25/12/2013 của Bộ Chính trị về việc đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết số 25-NQ/TW quy định: "*Đảng đoàn hội lãnh đạo sửa đổi thể chế hoá nội dung của Nghị quyết. Nghiên cứu sớm trình Quốc hội Luật Thanh niên (bổ sung, sửa đổi), trong đó xác định rõ trách nhiệm quản lý nhà nước về thanh niên, cơ chế phối hợp trong công tác thanh niên*".

- Nghị quyết số 39-NQ/TW ngày 17/4/2015 của Bộ Chính trị về tinh giản biên chế và cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức nêu rõ: "*Về tổ chức bộ máy, kiện toàn hệ thống chính trị từ Trung ương đến cơ sở, bảo đảm bộ máy đồng bộ, tinh gọn, ổn định, phù hợp với chức năng, nhiệm vụ; trước mắt, giữ ổn định tổ chức như hiện nay*". "*Tập trung rà soát, sắp xếp, kiện toàn tổ chức các cơ quan, đơn vị của Đảng, Nhà nước và các tổ chức chính trị xã hội. Trước mắt giữ ổn định tổ chức như hiện nay. Không thành lập các tổ chức trung gian... Rà soát để sửa đổi quy định về tổ*

chức bộ máy và biên chế trong các văn bản pháp luật hiện hành không thuộc chuyên ngành luật tổ chức nhà nước".

- Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 Hội nghị Trung ương lần thứ 6 khóa XII một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức, bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả nêu rõ: "Việc sắp xếp lại tổ chức bộ máy không được tăng thêm đầu mối và biên chế; trường hợp đặc biệt cần tăng thêm đầu mối từ cấp vụ, cục hoặc tương đương trở lên phải có ý kiến của Bộ Chính trị".

Và các văn bản sau của Nhà nước:

Nghị quyết số 56/2017/QH14 ngày 24/11/2017 của Quốc hội về việc tiếp tục cải cách tổ chức bộ máy hành chính nhà nước tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả quy định: "Không lồng ghép các quy định về tổ chức bộ máy, biên chế vào các luật, pháp lệnh, nghị quyết của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội không thuộc lĩnh vực tổ chức bộ máy nhà nước... Thực hiện có hiệu quả nguyên tắc: một cơ quan thực hiện nhiều việc nhưng một việc chỉ giao cho một cơ quan chủ trì thực hiện và chịu trách nhiệm chính".

- Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tổ chức Chính phủ và Luật Tổ chức chính quyền địa phương quy định nhiệm vụ và quyền hạn của Thủ tướng Chính phủ: "...; quyết định thành lập hội đồng, Ủy ban hoặc ban khi cần thiết để giúp Thủ tướng Chính phủ nghiên cứu, chỉ đạo, phối hợp giải quyết những vấn đề quan trọng liên ngành" (điểm c khoản 2 Điều 1 sửa đổi, bổ sung khoản 10 Điều 28 Luật Tổ chức Chính phủ).

3. Những nội dung cơ bản đưa vào Luật Thanh niên sửa đổi lần này

3.1. Những quy định chung về thanh niên

Một là, độ tuổi của thanh niên thế nào là phù hợp? Có nên giữ nguyên như hiện hành từ đủ 16 tuổi đến 30 tuổi? Quy định về độ tuổi của các tổ chức thuộc Liên hợp quốc và một số nước cho thấy Khối liên minh châu Âu (EU) hoặc Quỹ dân số Liên hợp quốc (UNFPA) lấy độ tuổi thanh niên là 15 tuổi đến 24 tuổi. Một số quốc gia trên thế giới quy định về độ tuổi thanh niên, cơ bản tập trung trong độ tuổi từ 15 tuổi đến 30 tuổi là chủ yếu như: Philippines từ 15 tuổi đến 30 tuổi; Serbia từ 15 đến 30 tuổi; Thái Lan từ 18 tuổi đến 25 tuổi;

Indonesia từ 16 tuổi đến 30 tuổi; Lào từ 15 đến 30 tuổi; Ấn Độ từ 15 đến 35 tuổi; Malaysia từ 15 đến 40 tuổi... Qua đó có thể thấy, việc quy định độ tuổi thanh niên cần phải phù hợp với điều kiện kinh tế - xã hội và mục tiêu phát triển toàn diện thanh niên của từng quốc gia.

Hai là, bên cạnh quyền và nghĩa vụ của thanh niên cần quy định rõ vai trò, trách nhiệm của thanh niên trong giai đoạn hiện nay. Cần lưu ý, thanh niên cũng là công dân. Vì vậy, quyền và nghĩa vụ của công dân cũng là của thanh niên và đã được Hiến pháp quy định. Vấn đề là trách nhiệm của thanh niên đối với quyền và nghĩa vụ cần phải được làm rõ và quy định ngay trong Luật này.

Ba là, quyền và nghĩa vụ của thanh niên cũng như các chính sách của Nhà nước đối với thanh niên cần phải được thực hiện hiệu quả, đồng bộ. Cho nên cần phải quy định các nguyên tắc để bảo đảm thực hiện tốt quyền, nghĩa vụ và các chính sách đối với thanh niên.

Bốn là, để thực hiện chính sách của Nhà nước đối với thanh niên thì cần phải có nguồn lực.

Năm là, quy định Tháng thanh niên nhằm phát huy tinh thần xung kích, tình nguyện, sáng tạo của thanh niên.

Sáu là, quy định tổ chức đối thoại với thanh niên của người đứng đầu các cơ quan nhà nước.

3.2. Trách nhiệm của thanh niên

Luật Thanh niên năm 2005 đã quy định quyền và nghĩa vụ của thanh niên nhưng thể hiện theo cách quyền và nghĩa vụ đi liền với nhau, vừa là quyền, vừa là nghĩa vụ (thực tế thì không phải lúc nào quyền cũng đồng thời là nghĩa vụ và ngược lại), các điều khoản thì chưa rõ ràng, còn chung chung. Thanh niên cũng đồng thời là công dân, vì thế các quyền hoặc nghĩa vụ của công dân cũng chính là của thanh niên. Nội dung này đã được Hiến pháp năm 2013 và các luật chuyên ngành quy định rất cụ thể, rõ ràng. Tuy nhiên, trách nhiệm của thanh niên chưa được đề cập đến. Vì vậy, vấn đề cần sửa đổi, bổ sung theo hướng: Chỉ quy định quyền và nghĩa vụ của thanh niên theo như Hiến pháp và pháp luật đã quy định đối với công dân. Điều cần nhất đối với thanh niên nên được quy định bổ sung trong Luật là trách nhiệm của thanh niên trên các khía cạnh sau:

Thứ nhất, trách nhiệm đối với bản thân: thực hiện thông qua việc tu dưỡng, rèn luyện bản thân; tích cực học tập; thực hiện trách nhiệm, nghĩa vụ công dân; phòng, chống các hành vi trái pháp luật và đạo đức xã hội; lập thân, lập nghiệp;...

Thứ hai, trách nhiệm đối với gia đình: thể hiện trên các khía cạnh kính trọng ông bà, cha mẹ, người trên; chăm sóc, giáo dục con em, phát huy truyền thống, chăm lo hạnh phúc, phòng, chống bạo lực gia đình, ..

Thứ ba, trách nhiệm đối với xây dựng và bảo vệ Tổ quốc phải thể hiện ở tinh thần phát huy truyền thống, tính xung kích đi đầu, sẵn sàng đảm nhận,...

Thứ tư, trách nhiệm đối với Nhà nước và xã hội: thể hiện tinh thần tích cực tham gia các hoạt động quản lý nhà nước, quản lý xã hội, bảo vệ môi trường, gương mẫu chấp hành Hiến pháp và pháp luật, trách nhiệm đối với trẻ em,...

3.3. Chính sách của Nhà nước đối với thanh niên

Luật Thanh niên năm 2005 đã quy định các chính sách của Nhà nước đối với thanh niên chung với trách nhiệm của nhà trường, gia đình, chính quyền địa phương các cấp và Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh cùng các tổ chức thanh niên. Quá trình thực hiện cho thấy cách quy định và thể hiện như vậy đã bộc lộ những hạn chế, chưa rõ ràng và không hiệu quả khi thực hiện. Do đó, Luật Thanh niên sửa đổi lần này cần tách các chính sách của Nhà nước đối với thanh niên thành một chương riêng. Còn trách nhiệm của Nhà nước, của các tổ chức, cơ quan đối với thanh niên có thể quy định ở một chương khác. Với tư duy như vậy, các chính sách của Nhà nước đối với thanh niên cần được thể hiện cụ thể ở các khía cạnh, lĩnh vực sau:

- Chính sách về học tập và nghiên cứu khoa học;
- Chính sách về lao động, việc làm của thanh niên;
- Chính sách cho thanh niên khởi nghiệp;
- Chính sách về bảo vệ, chăm sóc, nâng cao sức khỏe cho thanh niên;

- Chính sách về lĩnh vực văn hóa, thể dục và thể thao;

- Chính sách về nghĩa vụ quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc;

- Chính sách đối với thanh niên xung phong;

- Chính sách đối với thanh niên tình nguyện;

- Chính sách đối với thanh niên có tài năng;

- Chính sách đối với thanh niên dân tộc thiểu số;

- Chính sách đối với thanh niên từ đủ 16 tuổi đến dưới 18 tuổi.

3.4. Tổ chức thanh niên

Tổ chức Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh đã được quy định trong Hiến pháp. Đây là tổ chức chính trị xã hội của thanh niên Việt Nam, do Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện. Đoàn giữ vai trò nòng cốt chính trị trong xây dựng, tổ chức và hoạt động đối với các tổ chức thanh niên khác. Do đó, tổ chức Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh quy định tại Luật này là cần thiết và phù hợp.

Còn các tổ chức thanh niên khác thì thế nào? Có nên quy định hết tên của các tổ chức thanh niên hiện hành đã được thành lập theo quy định của pháp luật về hội hay không? Hay là chỉ quy định một số? Hay là không nên quy định? Đây là vấn đề cần phải giải quyết trong sửa đổi Luật lần này (sẽ phân tích ở phần dưới đây).

3.5. Quản lý nhà nước về thanh niên, trách nhiệm của Nhà nước và các tổ chức, cơ quan đối với thanh niên

Luật Thanh niên năm 2005 mới chỉ quy định quản lý nhà nước về công tác thanh niên nhưng quản lý nhà nước về thanh niên chưa được quy định. Đây là một hạn chế cần khắc phục. Bên cạnh đó, Luật Thanh niên năm 2005 cũng chưa quy định đầy đủ trách nhiệm của Nhà nước và các tổ chức, cơ quan đối với thanh niên. Vì vậy, lần sửa đổi này, cần quy định nội dung quản lý nhà nước về thanh niên cũng như quy định cụ thể và đầy đủ trách nhiệm của Chính phủ, của các Bộ, cơ quan ngang Bộ, của chính quyền địa phương trong quản lý nhà nước về thanh niên.

3.6. Trách nhiệm của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, tổ chức xã hội, tổ chức kinh tế, gia đình, nhà trường đối với thanh niên

Luật Thanh niên năm 2005 chưa quy định trách nhiệm của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, tổ chức xã hội, tổ chức kinh tế, gia đình và nhà trường đối với thanh niên; trong khi đó, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các chủ thể nêu trên có vai trò và trách nhiệm rất to lớn trong việc chăm lo, giáo dục, giúp đỡ, tạo điều kiện cho thanh niên được trưởng thành; thực hiện quyền và nghĩa vụ của mình theo quy định hiện hành của pháp luật. Do đó, cần thiết phải bổ sung trách nhiệm của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, tổ chức xã hội, tổ chức kinh tế, gia đình và nhà trường đối với thanh niên trong Luật.

4. Về những vấn đề còn có ý kiến khác nhau

4.1. Đối với quy định quản lý nhà nước về thanh niên

Có ý kiến đề nghị chỉ nên quy định “*Giao Chính phủ thống nhất quản lý nhà nước về thanh niên; Giao 01 Bộ chịu trách nhiệm trước Chính phủ thực hiện chức năng quản lý nhà nước về thanh niên*”. Tuy nhiên, tại Thông báo số 327-TB/TW ngày 16/4/2010 của Bộ Chính trị về tổ chức bộ máy quản lý nhà nước về thanh niên đã ghi rõ: “*Chính phủ giao Bộ Nội vụ là cơ quan giúp Chính phủ thống nhất quản lý nhà nước về công tác thanh niên. Bộ Nội vụ thành lập Vụ Công tác thanh niên để giúp Bộ trưởng Bộ Nội vụ thực hiện toàn diện các nhiệm vụ được giao theo quy định của pháp luật về công tác thanh niên*”. Luật Thanh niên năm 2005 chưa có quy định về trách nhiệm quản lý nhà nước đối với thanh niên. Nhưng từ năm 2010, căn cứ vào Thông báo của Bộ Chính trị, Chính phủ đã giao Bộ Nội vụ thực hiện nội dung quản lý nhà nước về thanh niên và quá trình thực hiện đã đạt kết quả tốt.

Vì vậy, thể chế hóa chủ trương của Đảng, cần bổ sung quy định quản lý nhà nước về thanh niên trong sửa đổi lần này và nên thể hiện nội dung này trong Luật Thanh niên như sau: “*Chính phủ thống nhất quản lý nhà nước về thanh niên. Bộ Nội vụ chịu trách nhiệm trước Chính phủ thực hiện chức năng quản lý nhà nước về thanh niên*”.

4.2. Có nên quy định Ủy ban quốc gia về thanh niên Việt Nam - tổ chức tư vấn cho Thủ tướng Chính phủ trong Luật Thanh niên hay không?

Luật Thanh niên năm 2005 quy định Ủy ban quốc gia về thanh niên Việt Nam là cơ quan tư vấn cho Thủ tướng về công tác thanh niên. Tổ chức, hoạt động do Thủ tướng Chính phủ quy định. Khi sửa đổi Luật Thanh niên, cũng có các ý kiến khác nhau về vấn đề này. Qua nghiên cứu các ý kiến của đại biểu Quốc hội và một số cơ quan, tổ chức, có thể tổng hợp thành 5 nhóm ý kiến như sau:

- Nhóm ý kiến đề nghị giữ nguyên quy định tổ chức Ủy ban quốc gia về thanh niên Việt Nam như Luật Thanh niên năm 2005.

- Nhóm ý kiến đề nghị không quy định tổ chức Ủy ban quốc gia về thanh niên Việt Nam trong dự thảo Luật Thanh niên (sửa đổi).

- Nhóm ý kiến đề nghị quy định tổ chức Ủy ban quốc gia về thanh niên Việt Nam là cơ quan thuộc Chính phủ trong dự thảo Luật Thanh niên (sửa đổi).

- Nhóm ý kiến đề nghị nâng cấp Ủy ban quốc gia về thanh niên Việt Nam thành Bộ Thanh niên.

- Nhóm ý kiến đề nghị quy định Ủy ban quốc gia về thanh niên Việt Nam là tổ chức phối hợp liên ngành giúp Chính phủ và Thủ tướng Chính phủ nghiên cứu, chỉ đạo, đôn đốc, phối hợp, điều hòa giữa các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ; phối hợp giữa Chính phủ với các cơ quan của Quốc hội, Tòa án nhân dân tối cao, Viện Kiểm sát nhân dân tối cao, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên của Mặt trận, các tổ chức xã hội, xã hội - nghề nghiệp; phối hợp giữa các địa phương trong việc giải quyết các vấn đề về thanh niên, thực hiện quyền của thanh niên.

Nhiều ý kiến khác nhau, nên chọn theo ý kiến nào cho phù hợp? Nếu như ở Việt Nam, luật pháp là sự thể chế hóa chủ trương của Đảng thì chúng ta cần nghiên cứu lại các chỉ đạo của Đảng và Nhà nước đã nói ở mục 2 nêu trên. Theo đó, cần có các quy định tại Nghị quyết số 39-NQ/TW, Nghị quyết số 18-NQ/TW, Nghị quyết số 56/2017/QH14 của Quốc hội, Luật Tổ chức Quốc hội, Luật Tổ chức Chính phủ, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tổ chức Chính phủ và Luật

Tổ chức chính quyền địa phương thì việc thành lập một tổ chức mới (cơ quan thuộc Chính phủ hoặc Bộ, cơ quan ngang Bộ) thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về thanh niên trong thời điểm hiện nay là không phù hợp. Vấn đề này liên quan đến việc thực hiện tinh gọn bộ máy, không tăng thêm tổ chức mà Nghị quyết số 18-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương khóa XII đã quy định.

Mặt khác, việc thành lập Ủy ban quốc gia về thanh niên Việt Nam là tổ chức tư vấn cho Thủ tướng Chính phủ, là thuộc thẩm quyền của Thủ tướng đã được quy định tại điểm c khoản 2 Điều 1 Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tổ chức Chính phủ và Luật Tổ chức chính quyền địa phương (sửa đổi, bổ sung khoản 10 Điều 28 Luật Tổ chức Chính phủ). Nếu quy định đưa tổ chức này vào Luật thì sẽ không phù hợp vì việc thành lập, sửa đổi, giải thể và sửa đổi chức năng, nhiệm vụ, cơ cấu tổ chức của Ủy ban này là tùy thuộc vào từng giai đoạn, từng điều kiện cụ thể. Thủ tướng Chính phủ theo thẩm quyền có thể chủ động xem xét, quyết định có thể thành lập hoặc có thể giải thể. Việc trước đây đưa tổ chức Ủy ban quốc gia về thanh niên Việt Nam quy định trong Luật Thanh niên năm 2005 là do tại thời điểm đó chưa có cơ quan nào của Chính phủ được giao thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về thanh niên. Đến nay, căn cứ vào Thông báo số 327-TB/TW ngày 16/4/2010 của Bộ Chính trị, Chính phủ đã phân công Bộ Nội vụ thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về thanh niên. Vì thế, việc quy định tổ chức Ủy ban quốc gia về thanh niên Việt Nam trong dự thảo Luật Thanh niên (sửa đổi) với chức năng tư vấn cho Thủ tướng Chính phủ là không cần thiết và không phù hợp. Điều này còn làm hạn chế thẩm quyền của Thủ tướng đã được quy định tại Luật Tổ chức Chính phủ. Đặc biệt là Nghị quyết số 39-NQ/TW của Bộ Chính trị về tinh giản biên chế và Nghị quyết số 56/2017/QH14 của Quốc hội đã nêu rõ "Không lồng ghép các quy định về tổ chức bộ máy, biên chế vào các luật, pháp lệnh, Nghị quyết của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội không thuộc lĩnh vực tổ chức bộ máy nhà nước... Khắc phục tình trạng cắt khúc, chống chéo hoặc bỏ trống nhiệm vụ trong quản lý nhà nước".

Về nhóm ý kiến đề nghị quy định Ủy ban quốc gia về thanh niên Việt Nam là tổ chức phối hợp liên ngành giúp Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ như đã nêu ở trên: Căn cứ điểm c khoản 2 Điều 1 Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tổ chức Chính phủ và Luật Tổ chức chính quyền địa phương (sửa đổi, bổ sung khoản 10 Điều 28 Luật Tổ chức Chính phủ) quy định nhiệm vụ và quyền hạn của Thủ tướng Chính phủ trong việc thành lập Hội đồng, Ủy ban hoặc Ban khi cần thiết để giúp Thủ tướng Chính phủ nghiên cứu, chỉ đạo, phối hợp giải quyết những vấn đề quan trọng liên ngành. Như vậy, việc thành lập các tổ chức phối hợp liên ngành để tham mưu, tư vấn cho Chính phủ và Thủ tướng Chính phủ là thuộc thẩm quyền của Thủ tướng Chính phủ đã được quy định tại Luật Tổ chức Chính phủ, cho nên cũng không cần thiết phải đưa vào Luật Thanh niên (sửa đổi). Nhất là Nghị quyết số 39-NQ/TW của Bộ Chính trị và Nghị quyết số 56/2017/QH14 của Quốc hội đã đề ra việc không lồng ghép các quy định về tổ chức bộ máy,... vào các luật, pháp lệnh không phải chuyên ngành tổ chức.

Vì vậy, đối với các nhóm ý kiến nêu trên, nên lựa chọn phương án: Không quy định tổ chức Ủy ban Quốc gia về thanh niên Việt Nam có chức năng tư vấn cho Thủ tướng trong dự thảo Luật Thanh niên (sửa đổi). Như vậy mới bảo đảm thực hiện đúng chủ trương của Đảng và thực hiện đầy đủ thẩm quyền của Thủ tướng Chính phủ đối với tổ chức tư vấn: khi cần thiết thì thành lập, khi không cần thiết thì giải thể. Nếu quy định vào Luật thì dù khi Thủ tướng thấy không cần thiết có tổ chức tư vấn này thì có muốn giải thể cũng không thể giải thể được (vì Luật đã quy định tên các tổ chức này ở trong Luật).

4.3. Các tổ chức thanh niên có nên quy định cụ thể trong Luật Thanh niên (sửa đổi) hay không?

Về vấn đề này, nhiều ý kiến cho rằng cần cần nhắc việc quy định cụ thể tên các hội (như Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam và Hội Sinh viên Việt Nam) vào trong Luật Thanh niên sửa đổi. Luật này không điều chỉnh đối với các tổ chức hội. Các Hội thì đã có văn bản pháp luật khác điều chỉnh. Do đó, việc quy định thêm một số tổ chức thanh niên trong

Luật Thanh niên là một vấn đề cần cân nhắc. Với câu hỏi: Nên hay không nên quy định tên các tổ chức hội, hiệp hội của thanh niên trong Luật này? Luật Thanh niên năm 2005 ngoài quy định tổ chức Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh thì có quy định một tổ chức là Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam. Đến nay, hồ sơ dự thảo Luật Thanh niên sửa đổi chuẩn bị trình Quốc hội ngoài việc giữ nguyên Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam còn bổ sung thêm Hội Sinh viên Việt Nam. Nhưng ngoài 2 tổ chức hội này của thanh niên, còn các tổ chức thanh niên khác thì sao? Ví dụ như Hội doanh nghiệp trẻ Việt Nam.

Vì vậy, có nên đưa các tổ chức thanh niên đang hoạt động dưới hình thức các hội, liên hiệp hội vào Luật hay không? Về vấn đề này, chúng ta đều biết, các tổ chức thanh niên như hội, liên hiệp hội,... được thành lập, giải thể, sáp nhập, đổi tên, ... cũng như tổ chức và hoạt động phải thực hiện theo quy định của pháp luật về hội và theo Điều lệ đã được cấp có thẩm quyền phê duyệt. Giải sử, nếu đưa vào Luật này một số tổ chức của thanh niên như Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam, Hội Sinh viên Việt Nam,... thì các hội của thanh niên khác như Hội doanh nghiệp trẻ Việt Nam vì sao lại không đưa vào? Mặt khác, các hội với các tên gọi cụ thể nếu đưa vào Luật thì bắt buộc phải luôn giữ tên gọi như vậy. Nếu mỗi lần tổ chức đại hội, các hội, liên hiệp hội có muốn sáp nhập, thay đổi tên gọi thì phải sửa Luật Thanh niên sau đó mới tổ chức đại hội để thay đổi tên gọi, hoặc sáp nhập. Điều này chứng tỏ rằng, nếu đưa một số tổ chức hội, liên hiệp hội vào luật thì không lý giải được vì sao các tổ chức hội khác của thanh niên lại không được đưa vào (như Hội doanh nghiệp trẻ Việt Nam) và sẽ gây khó khăn cho các hội trong tổ chức và hoạt động, hội và liên hiệp hội sẽ khó thực hiện được nguyên tắc tự nguyện, tự chủ, tự chịu trách nhiệm trong tổ chức và hoạt động của mình.

Vì vậy, sửa đổi Luật Thanh niên năm 2005 chỉ nên quy định về tổ chức Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh với vai trò, vị trí và trách nhiệm đối với thanh niên. Còn các hội, liên hiệp hội thì không nên đưa tên cụ thể tổ chức nào vào Luật mà chỉ nên ghi một điều khoản về vị trí, vai trò và trách nhiệm của các tổ chức

thanh niên đối với đội ngũ thanh niên và sự phát triển của thanh niên. Kinh nghiệm các luật đã ban hành đều không có quy định các hội hoạt động trong lĩnh vực tương ứng. Nếu có quy định hội thì cũng chỉ quy định một hội đại diện, không quy định nhiều hội. Luật Thanh niên năm 2005 không quy định Hội Sinh viên Việt Nam trong Luật. Vì vậy, chỉ nên quy định Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh trong dự thảo Luật Thanh niên (sửa đổi) lần này để trình Quốc hội là phù hợp./

Tài liệu tham khảo:

1. Hiến pháp năm 2013.
2. Ban Chấp hành Trung ương khóa X, *Nghị quyết số 25-NQ/TW ngày 25/7/2008 Hội nghị Trung ương lần thứ bảy, khóa X về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa.*
3. Bộ Chính trị, *Kết luận số 80-KL/TW ngày 25/12/2013 về việc đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết số 25-NQ/TW ngày 25/7/2008.*
4. Bộ Chính trị, *Nghị quyết số 39-NQ/TW ngày 17/4/2015 về tinh giản biên chế và cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức.*
5. Ban Chấp hành Trung ương khóa XII, *Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 Hội nghị Trung ương lần thứ sáu, khóa XII một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức, bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả.*
6. Quốc hội, *Nghị quyết số 56/2017/QH14 ngày 24/11/2017 về việc tiếp tục cải cách tổ chức bộ máy hành chính nhà nước tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả.*
7. Luật Tổ chức Chính phủ; Luật Tổ chức chính quyền địa phương; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tổ chức Chính phủ và Luật Tổ chức chính quyền địa phương.
8. Chính phủ, *Hồ sơ dự án Luật Thanh niên (sửa đổi) trình Quốc hội khóa XIV.*
9. Thủ tướng Chính phủ, *Quyết định số 1328/QĐ-TTg ngày 28/7/2020 về kiến toàn, sửa đổi, bổ sung chức năng, nhiệm vụ Ủy ban Quốc gia về thanh niên Việt Nam.*
10. Đinh Công Sỹ (Ủy viên Thường trực Ủy ban Đối ngoại của Quốc hội), *Luật Thanh niên một số nước trên thế giới và gợi ý sửa đổi Luật Thanh niên Việt Nam.*